

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesztochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnie do domu dopłata się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petytowy jednoznaczłowy na i kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESZTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Po ustąpieniu Rady Stanu.

Pod tytułem powyższym drukuje berlińska „Vossische Ztg.” artykuł, w którym wyraża na wstępie zdanie, że ustąpienie Rady Stanu ma swą przyczynę w wystąpieniu na front legjonów polskich, t. j. tej ich części, która złożyła przysięgę. Przeważna część legjonistów pochodzi z Galicji, przeto legjony należą do wojsk austro-węgierskich. Jednakże są pomiędzy nimi i nie pochodzący z Galicji, których również na front posłano.

Mówiąc następnie o udziale wojsk polskich w wojnie, a przytem dotykając stronnictw, stwierdza, że istnieją głównie dwa: aktywistów, oświadczających się bezwzględnie za polityką mocarstw centralnych i pasywistów, trzymających się systemu wycofania. Druga grupa, zwłaszcza od czasu rewolucji rosyjskiej, jest przeciwną udziałowi wojska polskiego w wojnie.

Przy proklamowaniu niepodległości Polski, podstawą dla celów i polityki niemieckiej była opinia aktywistów.

Był to więc błąd — twierdzi autor artykułu — uważać ich za jedyny wyraz opinii i dążeń w narodzie polskim.

Równocześnie też Rada Stanu, złożona z aktywistów nie cieszyła się odrazą popularnością drugiego stronnictwa.

Trudności wzrosły od czasu kiedy rewolucja rosyjska oświadczyła gotowość udzielenia polakom jaknajdalej idącej autonomii. Równocześnie jednak wzrosłyby coraz w silniejszym stopniu pragnienia polaków większego rozszerzenia już podczas wojny granic samodzielności.

Rada Stanu, chcąc zyskać większą popularność, starała się być odzwierciedleniem i tych życzeń polskich. Rokowania, toczące się już od wielu miesięcy w sprawie samorządu w Polsce, wskazywały na to, że mocarstwa centralne skłonne są do coraz to dalszych ustępstw. Polacy jednak nie ulegli tym wpływom, wychodząc z zasady, że ustępstwa te nie zobowiązują ich do wdzięczności, ani też do powzięcia, od owiedniego temu, programu politycznego. Rada Stanu, pomimo usłowań doprowadzenia do kompromisu, nie zyskała na popularność, a nie byłaby jej zyskała nawet w razie otrzymania dalszych ustępstw ze strony rządów mocarstw sprzymierzonych, ponieważ stanowisko polityczne Rady było już a góry zaznaczone w sposób jednostronny. Coraz też częściej stawały się

wypadki występowania z Rady St. członków.

Sprawa Piłsudskiego i uwięzionych z nim razem oficerów legjonów pogorszyła położenie. Związane z tem odmówienie złożenia przysięgi a nakoniec wysłanie legionistów na front stało się ostatecznym powodem ustąpienia całej Rady Stanu.

Położenie zawikłało się jeszcze bardziej, ponieważ teraz właśnie istnieje zamiar rozszerzenia kompetencji rządu polskiego, zwłaszcza w kierunku sądownictwa i szkolnictwa. Z chwila, kiedy się to stanie, należałoby utworzyć rząd polski, a nawet ustanowić polskie przedstawicielstwo narodowe. Równocześnie zaś stałoby się koniecznym złączenie w jedno obydwu terytoriów okupowanych. Tym sposobem osiągnęliby polacy mniej więcej wszystko, czego się mogli spodziewać podczas wojny, a przytem bez ofiar z ich strony, jakie stronnictwo aktywistyczne poniesło dla rządów centralnych pragnęło. W takim razie wzięłoby górę właśnie stronnictwo pasywistów, nie aktywistów. Z tego wynika, że mocarstwa, już ze względu na polaków samych, nie mogłyby kłaść silnych i niewzruszonych podwalin dla Polski nawet w takim wypadku, gdyby polacy ze swej strony proponowali podstawy dla rozwiązania tych kwestji. Sam fakt, że znaczna część polaków pragnie zachować dla siebie zupełną swobodę co do przyszłego kierunku polityki, nie może nie być wziętą w rachubę, nawet w razie, gdyby sami polacy oświadczyli się z chęcią wejścia w bliższy stosunek z jednym lub drugim mocarstwem centralnym. W pierwszej linii miarodajnym być powinno życzenie polaków rozszerzenia granic obecnego Królestwa Polskiego.

Życzenia te, zmierzające do rozszerzenia granic, nasuwają przypuszczenie, że niedawna proklamacja autonomii Litwy obudziła pewne niedowierzania. Jakie refleksje obudziła ta ostatnia proklamacja, dotąd nie wiadomo; może być, że są one częściowo natury gospodarczej jedynie. Wszelako trudno oprzeć się wrażeniu, czy niema w tem zawiązku „Drugiej Polski”. Wszystko to powikłałoby jeszcze bardziej kwestję polską, już i bez tego mocno skomplikowaną.

Autor kończy uwagę, że wszystkich myśli związanych z nową orientacją polityki na wschodzie, poruszać nie można w krótkim artykule; miał on tylko zamiar rzucić kilka szkiców, charakteryzujących trudności tejsze polityki wschodniej.

znajdują się nawet oddziały, które już zostały odesłane na wypoczynek w okolicy Medjolanu. Cadorna zdecydowany jest wojnę bezwarunkowo w tym roku zakończyć i doprowadzić do decyzji.

W związku z tem donosi „Corriere della Serra”, iż rząd włoski po-

stanowił zduścić pokojową agitację kół katolickich i wezwał prefektów do poczynienia w danym razie najostrożniejszych kroków represyjnych.

Przeciw karze śmierci.
PETERSBURG, 3 | 9. Pet. Ag. Tel. donosi: Rada delegatów wniosła projekt przeciwko stosowaniu kary śmierci na froncie i zażądała cofnięcia odpowiednich zarządzeń.

Jest nadzieja.
STOKHOLM, 3 | 9. Kierownik ros. min. wojny, Sawinkow, oświadczył, że aczkolwiek obecna sytuacja w Rosji przedstawia się niezwykle krytyczna, to jednak ma on nadzieję, że w ciągu najbliższych miesięcy uda się tak zreorganizować armję, iż będzie ona mogła stawiać czoło nieprzyjacielowi.

Polacy w Sztokholmie.
STOKHOLM, 3 | 9. Z pośród wybitnych działaczy polskich przebywających obecnie w Sztokholmie, pp. A. Lednicki, ks. Stanisł. Lubomirski, księżka Albert i Konstanty Radziwiłłowie, hr. Tyszkiewicz, hr. Stanisław Rostworowski, Rawicz, Szczerba i inni.

Ameryka przyspieszy pokój.

LONDYN 3 | 9. W Charleston w Wirginji wygłosił sekretarz rządu marynarki przemówienie, w którym zaznaczył, że najlepszym środkiem do osiągnięcia trwałego pokoju jest mocne militarne przygotowanie się na morzu i lądzie. Ameryka, mówi nietylko nie opóźni nadejścia pokoju lecz go przez swą militarną akcję przyspieszy.

St. Zjednoczone stają nietylko w obronie demokracji całego świata, ale i narodu niemieckiego.

Nieporozumienie między Kornilowem i Kiereńskim.

STOKHOLM 3 | 9. Według doniesień z Petersburga między Kornilowem i Kiereńskim zaszła wymiana zdań, po której można się spodziewać dymisji Kornilowa.

Sojusz amerykańsko-japoński.

BERLIN 3 | 9. Dzienniki wiedeńskie przynoszą wiadomość, iż senat oją dnia w Paryżu jest doniesienie „New York Herald” (wychodzi równocześnie w Nowym Jorku i Paryżu) o zbliżeniu, dokonaniem między Stanami Zjedn. Amier. a Japonją.

Umowa amerykańsko-japońska odnosi się do obecnego współdziałania militarne go obu państw w obecnej wojnie światowej a gospodarstwo dyplomatyczne go sojuszu w czasie po zawarciu pokoju.

Opinia paryska przyjmuje tę wiadomość z tem większym zainteresowaniem, że „New York Herald” należał do pism dotąd najbardziej wiarygodnych wszelkiemu porozumieniu i Japonją.

Także w Ameryce powitano układ amerykańsko-japoński z satysfakcją. Gdyby zamiarem odparcia dla Ameryki konieczność dalszych zbrojeń. Według dalszych wiadomości pism

Cadorna chce w r. 1917 zakończyć wojnę.

WIEDEN, 3 | 9. Z Zurychu donoszą, że naczelna komenda włoska postanowiła rzucić do walki wszelkie rozporządzalne rezerwy.

Dniem i nocą ciągną na front Soczy rezerwy włoskie, wśród nich

szwajcarskich układ powyższy dokonany za wiedzą rządu rosyjskiego, postanawia użycie rozporządzalnych sił wojskowych Japonii na froncie rosyjskim, gdy równocześnie Ameryka ma wojska swoje skoncentrować na Zachodzie.

Współdziałanie obu sprzymierzonych armii ma się przyczynić do skrócenia wojny.

Nowa nota Ojca św.

LUGANO, 2 | 9. „Stampa“ donosi z Rzymu: Z dobrego źródła dowiadujemy się, że w związku z odpowiedzią Wilsona na ostatnie propozycje pokojowe Watykanu, w tych dniach Papież wręcza nową notę do rządów państw wojnujących.

„Siostriczki“ ułatniają się.

STOKHOLM 3 | 9. Z Petersburga donoszą, że od wybuchu rewolucji uciekło pokryjono, że swych stanowisk w szpitalach rosyjskich 4000 siostr miłosierdzia, wskutek zastosowania ostrych względów nich przepisów. Wszystkich siostr miłosierdzia jest w Rosji 40 000.

Precz z Rosji!

AMSTERDAM, 3 | 9. „Handelsblad“ donosi, że jego korespondentów w Petersburgu w kołach rządu Tymcz. oświadczone, że wszyscy Romanowie muszą się przygotować na wypędzenie z granic Rosji.

Wojska chińskie

pragną udziału w wojnie. WIDEN, 3 | 9. „Neue Zürcher Zig.“ donosi z Petersburga, że koła oficerskie w Chinach wyraziły swą gotowość do wzięcia udziału w wojnie na froncie rosyjskim po stronie koalicji.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 2 września w południe:

Na wschód od Cerny odrzucono niemiecki oddział wywiadowczy, który usiłował zbliżyć się do linii francuskiej. Obustronna działalność artylerji na obu brzegach Miay.

W Alzacji nie powiodł się w zupełności atak niemiecki na południe od wzgórza Hartmannsweller-Kopf.

Z reszty frontu niema nic do doniesienia.

Gwizda bieżąca.

— Sąd wojenny dziewiątej armji skazał na karę ciężkich robót trzech oficerów bolszewików za propagandę antymilitarystyczną. Skazano ich na czas od czterech do dziesięciu lat.

— Rząd Tymcz. postanowił odwołać gen. Hürko i skazać go na wygnanie za granicę.

— W Helisjgoforsie dokonano uwięzienia zgorą 500 osób na rozkaz Kiereńskiego. Między uwięzionymi jest wiceprezes rozważanego sejmiku fińskiego.

— Zdeponizowany król grecki, Konstanty, opuścił St. Moritz i zamieszkał na stałe w Zurychu.

— „New York Times“ donosi, że koalicja zamierza za radą Wilsona, utworzyć w Paryżu centralną radę wojenną.

— Znany propagator pokoju C. D. Morel, został aresztowany na rozkaz rządu angielskiego.

— Korespondent watykański „Secolo“ sądzi, że nota Wilsona odjęta całą skutecznością planowanej przez Stolicę Apostolską akcji pokojowej.

— „Basler Anzeiger“ pisze: Piękne nadzieje na pokój znówu rozbit się.

— Podczas pożaru, który wybuchnął w Kazaniu, kilka tysięcy osób straciły życie a nadto mnóstwo osób odniosło ciężkie obrażenia.

— Komisja zagraniczna Związku stowarzyszeń żydowskich w Niemczech otrzymała wiadomość, że reakcyjniści rosyjscy urządzają w całej Rosji pogromy żydów.

Co słychać nowego?

Okrety z betonu.

Jak donoszą z Hamburga, odbyto tam onegdaj pięciogodzianą próbną jazdę w czasie burzy okrętem zbudowanym z betonu i żelaza. Próba wypadła doskonale wykazując nadzwyczajne zalety tego rodzaju statków.

Na skutek tego powstało już w Chrystjanji Towarzystwo akcyjns budowy okrętów betonowych.

Nowe granaty włoskie.

„Berl. Tag.“ podaje ciekawość, że goły o sposobach walki, stosowanych przez Włochów nad Soczą. Przedewszystkiem używają oni nowych bardzo boleśnie działających granatów fosforowych. Odbijają się one od ziemi i wybuchając nad ziemią, rozrzucają deszcz kulek płonących fosforowych, które rania dotkliwie i nie dają się łatwo ugasić.

O ile kierunek wiatru jest korzystny, wywarzają. Włosi sztuczną mgłę, wprawdzie nieszkodliwą, ale udaremniającą zupełnie możliwość widzenia.

W tę mgłę strzelają granatami ekrazyzowemi, pikrynowemi i z gazem trującym. Nadto, w szerokim zakresie używają najrozmaitszych gatunków bomb ręcznych.

Po co kłamać?

Zaraz po przyjeździe z Rosji do Warszawy pułk Minkiewicza niektóre pisma podały wywiad z tymże, w której zacytowano też rozmowę pułk. Minkiewicza z p. Al. Lednickim, prezesem polskiej komisji likwidacyjnej w Rosji.

I oto czytamy w „Kurjerze Warszawskim“:

„Od pułkownika legjónów polskich, p. H. Minkiewicza, otrzymaliśmy list, protestujący treść notatki, która przed kilku tygodniami ukazała się w druku, opierającej się na rzekomej rozmowie pułk. Minkiewicza z adw. Al. Lednickim. P. Minkiewicz w liście swym kategorycznie stwierdza, że podczas swojego pobytu w Rosji nie tylko ani jednej konferencji a przezeń Lednickim nie odbył, lecz nie zamienił z nim nawet ani jednego zdania.“

Raz jeszcze godzi się zapytać: Po co tobyło kłamać?

Zepsuty ryż.

Pisma budapeszteńskie donoszą, że wskutek nieodpowiedniego umieszczenia uległy wielkie zapasy ryżu zupełnemu zepsuciu, tak że nawet nie można było go użyć na pokarm dla zwierząt. Ilość zepsutego ryżu wynosi kilkadziesiąt wagonów. Ponieważ nie można było tego ryżu do niczego użyć, nie pozostało nic innego jak te wielkie zapasy wrzucić do Dunaju.

Rząd polski na obczyźnie.

Ze źródeł szwajcarskich donoszą do pism galicyjskich, że zakres działalności w projektowanym „rządzie lozańskim“ już został rozdzielony, w sposób następujący:

P. Roman Dmowski — prezydium i sprawy zewnętrzne.

P. Braza, Piltz — sprawy wewnętrzne.

P. Ignacy Paderewski — finanse.

P. Marjan Seyda — sprawiedliwość.

Hr. Maurycy Zamoyski — sprawy wojskowe.

P. Ignacy Szabeko — szkolnictwo.

Hr. Piłster niema jeszcze ściśle o-

kreślonych kompetencji w projektowanym gabinecie.

Lwowska „Gazeta Wieczorna“ donosi z tegoż samego źródła, że do Leżaniny nadeszły wiadomości, iż prezydent Stanów Zjednoczonych zgodził się ostatecznie na plan tworzenia armji polskiej w państwach koalicji, chociaż początkowo stanowczo był temu przeciwny.

Jeszcze afera Gorkija.

W kilku pismach rosyjskich pojawił się artykuł W. Burcewa p. t.: „My, czy Niemcy i ci, którzy z nimi“, atakujące ostro partję bolszewicką, a między innymi zwracający się wprost do wielkiego literata rosyjskiego M. Gorkiego. W związku z tą napacją jeden z brukowych dzienników piotrogrodzkich pozwolił sobie na bardzo niesmaczne wycieczki przeciw autorowi „Na dnie“.

W odpowiedzi na to pojawiło się w ostatnim numerze „Nowej Ziemi“, redagowanej przez współdziałale Gorkiego, następujące oświadczenie pod adresem Burcewa:

„Opierając się na Pańskim imieniu, jeden z brukowych dzienników wydał wstrętne napaś przeciw mnie.“

Stało się to przed trzema dniami. Wczoraj oczekiwałem sprostowania obelgi z Pańskiej strony, lecz Pan go nie zamiescił. Żądam zaprzeczenia. M. Gorkij.

Do tej pory zaprzeczenie Burcewa się nie pojawiło.

KRONIKA.

Rocznica elekcji Ojca św.

Wczoraj w południowej przepadła rocznica elekcji Jego Świętobliwości Papieża Benedykta XV. Z racji tej rocznicy odprawione zostały nabożeństwa dziękczynne, po ukończeniu których odśpiewane zostało „Te Deum“.

Rozpoczęcie roku szkolnego.

W dniu wczorajszym rozpoczął się rok szkolny w gimn. T. O. S. im. H. Sienkiewicza, poprzedzony nabożeństwem na Jasnej Górze, na które udali się uczniowie z personelem nauczycielskim na czele.

Odłożone zebranie.

Zapowiedziane na ub. niedzielę zebranie ogólne Stow. „Jedność“ z powodu nieprzybycia dostatecznej ilości członków, zostało odłożone do dnia 15 b. m.

Z I-go Gimnazjum Polskiego.

W I gimn. Polskiem zostającym pod kierunkiem dyr. G. Kosmowskiego, egzaminy wstępne odbywają się w dalszym ciągu.

Rozpoczęcie roku szkolnego we czwartek 6 bm. W dniu tym wszyscy uczniowie I Gimn. Polskiego stawić się wianu w gmachu szkolnym przy ul. Teatralnej 7, o godz. 9 rano skąd udadzą się do kościoła na nabożeństwo, a po nabożeństwie wrócą do szkoły na lekcje.

Uczniowie nowowstępujący stawili się wianu wczoraj, mianowicie we środę 5 b. m. do egzaminu z religji. Egzaminować będzie ks. prof. Gmachowski.

Koncert.

W niedzielę 9 bm. w sali Strazy odebrze się koncert utalentowanej 14-letniej pianistki p. Anny Diokstein, uczenicy p. I. Przygajowskiego, profesora średniego kursu warszawskiego konserwatorium, pochlebnie znanego w Warszawie pedagoga. P. Anna Dioksteinówna odegra koncert d-mol Mozarta — złożony z 3 części, będący prawdziwym arcydziełem stylu Mozartowskiego. Z polecenia prof.

Przyaldowskiego próby z koncertu Mozarta odbywają się pod kierunkiem prof. L. Wawrzynowicza, zaś partję drugiego fortepianu odegra uczeń tegoż p. H. Buczyński.

W koncercie przymiła udział zaproszona siła artystyczna. Szczegóły będą wkrótce podane. Bilety już są do nabycia w cukierni p. Jackowskiego.

Tylko do 5-go września.

Dowiedzcie się, że w biurze dyrekcji Policji, ul. Panny Marji nr. 47, przyjmowane są zapisy tych z posteru byłych pracowników kołojowych, którzy chcą pracować na kolejach miejscowych.

Zgłoszenia przyjmowane są tylko do 5 września włącznie.

Odnaleziony częstochowianin.

Na liście kolejarzy z Królestwa, którzy znajdują się obecnie w Tarnopolu w Galicji i zamierzają powrócić do kraju, znaleźliśmy nazwisko p. Jana Czerwawskiego, konduktora z Częstochowy, zamieszkałego do chwili wyjazdu w domu p. Maruski przy ul. Zielonej.

Z Dep. Żywnościowej.

Na ostatnim posiedzeniu rozpatrywano następujące sprawy:

Torf dla krawców.

Na skutek prośby cechowych krawców postanowiono sprzedać tymże po 1 pudrze torfu na miesiąc do żelazek.

Maka będzie podlegać analizie.

W celu ustanowienia ściślejszej kontroli nad gatunkiem maki dostarczanej przez miłny w powiecie częstochowskim postanowiono próby maki z każdego transportu oddawać do analizy.

Skład węgla w VII okręgu.

Dla udogodnienia mieszkańców VII okręgu nabywania węgla postanowiono otworzyć specjalny skład, obsługujący ten okręg.

Opawa chleba.

Przedsięwzięto energiczne kroki w celu przestrzeżenia przez piekarnie ściślejszej wagi chleba.

Tanie zelówki ze skóry.

Zgodzono się aby Sklep detaliczny nr. 1 sprzedawać zelówki z kawałków skóry po cenach: męskie I gatunku po mk. 8.50 za parę, męskie II gatunku po mk. 7.50 za parę, damskie po mk. 5.00 za parę.

Z nastrojów chwili.

Po przeyciach intensywnych i mocnych nadchodził zawsze reakcja, która jest wyzerpanie "szara bez nadziei" nuda. Świat staje się podobnym do wielkiego więzienia, a my błądzimy zrozpaczeni w jego murach pieśnią pokrytą.

W czasie wojny nastroje takie powtarzają się bardzo często. Gdyby nam ktoś wówczas śmiało powiedział, że bądź co bądź przeywamy "czasy historyczne, że przez 14 lat wiele jeszcze "nas następcy będą" nam "zagrożenie tego bezpośredniego zesknienia z niezwykłą epoką" przyjęlibyśmy go szyderstwem.

Tylko w krótkich niespodziewanych drgnięciach myśli, tylko w gwałtownych wysłuchach powszechnego entuzjazmu i napięcia, które doływa jak fala, rozumamy i czujemy przez okamgnienie, że "dano jest" nam "przeżyć na "tworząca" się historię, niepopolitych ludzi i wielkie wydarzenia.

Najczęściej jednak nastrojeni sceptycznie, zmęczeni bezpłodnym spoglądaniem w przyszłość, której ani odgadnąć ani sami tworzyć nie umiemy, wleczeni swoje szare życie

między niezwykłymi rozdziałami wielkiej historii.

— Przed wojną—powiedział ktoś—zazdrościłem ludziom z epoki napoleońskiej, teraz im i sobie współczuję.

I kiedyś ci sami ludzie, którzy skarżyli się na ubóstwo czasów historycznych, będą się dziwić, że przeżyli tak wiele. Przeszłość ukazuje im się jako wspaniały łańcuch drogiej klejnotów—mizerne ogniwa bez blasku przypadną w mrokach zapomnienia.

Wspomnienie jest istotnym sprawdzianem tego, cośmy naprawdę przeżyli.

Wspominajmy więc, uczmy się cenić przeszłość, której blask rośnie z każdym krokiem naprzód, nie przywiązujmy wielkiej wagi do tego, że terazniejszość dręczy nas nieraz przykrym rozczarowaniem i nudą...

Nie spieszą się.

Wiele rodzin tułających powróciło już z Jędrzyska. Nie spieszą się, tylko rozmaito "spekulacji" i handelem, którzy liczą w tym roku obśledli siedziby Jędrzyska.

Mają za co przedłużyć wakacyjną wyprawę, zwłaszcza, że i tam nie jeden "dobry interes" przeprowadza. **Brak woniny.**

Z powodu zabiegów niemał braku słoniny, cena jej już przekracza 6 mk. za funt. Istnieje obawa iż pa skarże żywnościowi wyszuka ją półczenie i jeszcze bardziej podwyższą cenę masła, co ludność mniej zasobną do reszty pozabawi tłuszczów.

Z teatru.

Ostatnie występy "Przybytko-Potęckiej."

Dziwnym zbiegiem okoliczności dwa ostatnie występy p. Przybytko-Potęckiej odbyły się pod znakiem wiedeńskiego Maupassanta — Artura Schnitzlera.

Zarówno w sobotę jak i w niedzielę przemawiał do nas, prócz Perzyńskiego autor "Miłostki" i "Kolażyki" dlatego też jemu należy poświęcić o drobnie więcej słów, niż popularnemu i jednemu z najwykwintniejszych ironistów polskich.

Już w sobotę w "Miłostce" urzeczyliśmy "słodkie dziewczyny" wiedeńskie, które jak Murgos paryskie gryzki, spopularyzował Schnitzler nie-bylałe, otaczając prztem, niezmiernym czałem powabną i tuzubia.

Wę współczesną literaturze niemieckiej świeci nazwisko Schnitzlera, pięknym jasnoblaskiem, a już w Wiedniu autor "Anatola" jest bardzo popularnym i cenionym pisarzem.

W cześnie tkwi tajemnica powodzenia sztuk Schnitzlera? Mówią, że w nieokreślonym ironizym i śmiechu, który przynależny jest niezmiernie subtelny i jakby powyłczony mgłą nieokreślonego smętku.

Zarówno "Miłostka", jak i "Kolażyka" w interpretacji zespołu p. Przybytko-Potęckiej uwidocznily niemal wszystkie cechy talentu Schnitzlera, szkoda tylko, że "Kolażyka" trwał tak krótko, gdyż urzeczyliśmy w niej prawdziwe arcydzieło kunsztu aktorskiego, w wykonaniu p. Przybytko-Potęckiej, która rolę baletniczki "Ani" zalicza do "najlepszych swych kreacji."

Przed deserem — "Kolażyka", mogliśmy się nasycić dowoli wrażeniami granych dobrze trzech aktów "Sześciu Franja", którego perpektymilone wypełniły większą część "menu" wieczoru niedzielnego.

A. P.

Z kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 20 | 8 do 28 | 8 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 161, po 60 fen. — 60, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,803, ogółem 5,083.

Kuchnia III dla intel. — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 128, służbie — 77, kredyt. — 84, bezpłatnych — 1,365, ogółem — 1,604.

Kuchnia IV ludowa — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 06, służbie — 231, kredyt. — 00, bezpłat. — 11,177, ogółem — 11,408.

Kuchnia V dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, kredyt. — 00, bezpłat. — 487, ogółem — 487.

Kuchnia VI dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 00, bezpłatnych — 477, ogółem — 477.

Ogółem: po 30 fen. — 161, po 60 f. — 128, służbie — 427, kred. — 34, bezpłatnych — 18,309, ogółem — 19,069.

Zapomną wydana dla 269 rodzin na sumę Mk. 4,367.

Kanceliści w sądach polskich.

Stosownie do obowiązujących w sądach Królestwa polskich przepisów tymczasowych o wynagrodzeniu urzędników, w dziedzinie sprawiedliwości kanceliści piszą na maszynaach otrzymanych w uposażeniu lepsze, niż kanceliści, na maszynach nie piszący.

Przez tego kanceliści zaczęła się od 100 mk. miesięcznie, pensja szaryniskiej zaczyna się od 150 i dochodzi w zależności od uzdolnienia stażu rodzinnego wieku sześcioletniemu do 240 mk.

Nieurodzaj kapusty.

Niepamiętając od dawną klęskę spotkała w tym roku pod względem urodzaju kapusty. Susza, jaka z początkiem panowała, zniszczyła flange kapusty, a które zostały zostały później zjedzone przez robaki.

"Średnia" główka kapusty, której cena przy urodzaju nie przekraczała 10 — 15 fen. kosztuje obecnie 50 fenigów.

Rozmaitości.

Nowy środek znieczulający.

Amerykański lekarz Gordon Edwards wynalazł podobno nowy środek znieczulający miejscowo, który pozwala na dokonywanie najcięższych operacji bez uspiania. Środkiem tym jest pewne połączenie chinowe, a próby czynione daly podobno nadzwyczajne wyniki. Tak na przykład bolesna dotychczas zmiana opstrunków przy ciężkich zranieniach, o ile bandaż przeprowadzony jest tym nowym preparatem, daje się uskutecznie bez bólu.

Miasta słoweńskie bez mężczyzn.

Do "Słowiańskiego Narodu" komunikują, że w mieście Triestowe w Dalmacji niema obecnie wogóle żadnych mężczyzn. Do Ameryki wyemigrowało ich 300, na placu boju poległo dotąd 160, zaś reszta została zaciągniętych.

Z podobnymi zjawiskami można się zresztą spotkać także w innych miejscowościach słoweńsko-dalmatyckich.

Humor i Satyra.

Najcięższe przekleństwo.

Dawulej szło wiek w pałczy w złość przeulinat:

— A bodaj cię wszyscy diabli wzięli!

Obecnie mówt:

— Bodajby ci się podeszwy u butów podarzył!

Z ostatniej chwili.

Największy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 2 września.

Zachodni plac boju.

Przy burzy i deszczu były walki artylerji na wielu miejscach frontu flandryjskiego silne, przy innych armjach również nad Mezą wogóle małą. Przy drodze Cambrai—Arras rozbił się silny atak angielski. Przy osadzie Hurtebise ścieśniono zdobycy w terenie Francuzów w walce w rowach znacznie.

Front wschodni:

Front wojsk gener. feldmarszałka ka. Leopolda Bawarskiego.

Po dobrem przygotowaniu przekroczyły dywizje niemieckie rankiem 1 września Dźwinę po obydwuch stronach od Uexkuell. Silna działal-

ność artylerji i miotaczy min poprzedziła przekroczenie piechoty, która po krótkiej walce na brzegu północnym rzeki się ustawiła.

Silne ataki odrzuciły rosjan, gdzie opór stawiali. Ruchy wojsk naszych posuwają się i odbywają podług planu. Nieprzyjacieli opuszcza pod naciskiem naszego pesuwania się stanowiska swe na wschodzie od Dźwiny i tam posuwają się dywizje nasze w potyczkach ze strażami tylnymi rosyjskimi naprzód. Gęste kolumny wszelkiego rodzaju uciekają z ulic wychodzących z Rygi zdyszane na północny-zachód. pałace się wsie i osady wskazują drogę cofającego się skrzydła zachodniego rosyjskiej jedenastej armji.

Front wojsk gener. pułkownika Arcyksięcia Józefa.

W dolinach rzek przy stoku północno-wschodnim Karpat leśnych ożywiała się działalność bojowa. Na południe od doliny Protosu rozbiło

się kilka rumuńskich ataków nocnych przy Cosna i pod Grodesti.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena

W górach między doliną Susity i Putny odparły pułki nasze silne rosyjsko-rumuńskie ataki przeciwnatarciami. Z 200 przytem wpadłych do rąk naszych jeńcami powiękrzyła się na tem polu boju ich liczba od 28 sierpnia na 20 oficerów 1650 żołnierzy, 100 na 6 dział z procami, 16 karabinów maszynowych, liczne miotacze min i wozów do przewozu wojsk. I pod Maravesti atakowali rumuni naproźnie.

Front macedoński.

Dzisiaj rano złamały się ataki francuskie pod Poratindol na północ zachód od Monastyrz w wielkich stratach, serbowie ponieśli ponownie przy Dobrem polu krwawą porażkę.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Zawiadomienie.

Urząd starszych zgromadzenia fryzjerów i golarzy podaje do ogólnej wiadomości że w Czwartek 6. b. m. o godzinie 6 po południu odbędzie się zebranie majstrów cechu fryzjerów i golarzy, na które obowiązani są stawić się wszyscy utrzymujący w Częstochowie zakłady fryzjerskie oraz perukarki ze świadectwami na prawo utrzymywania przez nich zakładów fryzjerskich. 765—

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od niedzieli 2 do czwartku 6 Września 1917 roku.

Najnowsze arcydzieło kinematograficzne!

SZKIELET

albo Życie - to sen...

Głęboki dramat życiowy w 6-ciu aktach.

Niezwykle zajmująca treść. — Wspaniała wystawa. — Niewidziane dotychczas efekty świetlne. — W roli głównej słynna z urody i talentu

Ellen Richter.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Aleksego Salzberga.

Ceny miejsc zwykle. — Szczegóły w programach.

Wkrótce zostanie otwartą wieczorowa Szkoła

Rzemieślniczo-Przemysłowa

z wydziałem mechanicznym i elektrotechnicznym

Podania kandydatów na kurs I i II przyjmuje kancelarja szkoły Jasnogórska 34. (d. gimnazjum W-go Szudejko) codziennie od godz. 6-7 p. p. i w niedzielę od 2-3 p. p.

Prawo zmian władza szkolna zastrzega.

Dyrekcja Szkoły.

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

ChOROBY SKÓRNE I

DRÓG MOCZOWYCH.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p. p.

Panie od 12—1 po południu.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10—12 i 3—6

Dentysta

MICHAŁ ROZENOWICZ

powrócił

przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 pp. Częstochowa ul. Panny Marji № 85

Kartofle.

we Wtorek dn. 4. września r. b. winni się zgłosić do zakup kwitów na kartofle na kartki A-B serji XVII-jej w ilości 6 funt. na osobę za 60 fen. mieszańcy:

VIII. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 31 ul. Teatralna 46.

IX. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 84 ul. St. Stradomska 11

X. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 37 ul. św. Barbary 28.

XI. okręgu.

kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 23. Krak. O. Gr.

Kartofle wydawane będą, jak dotąd w magazynach przy fabryce Pelcerów od 9-jej rano do 4-jej po południu na mocy wykupionych kwitów (kartki A-B należy oddawać w okręgu) Dalsza sprzedaż będzie ogłoszoną, w miarę nadejścia kartofli.

Sprzedano kwit lombardu kasy Poł. Orosęd. Nr. 21908 760—

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do sycia i t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmuję w komis. —

Poszukuję się Francuskie z ukończeniem 6-7 klas. w Królestwie Polskiem do dwoga dzieci na wieś. Oferty w Gońcu do „dwoga dzieci”. 749—

Meble mahoniowe do sprzedania. Dojazd Nr 19 m. 14 753—

Maturzystka, z wieloletnią praktyką nauczycielską, poszukuje lekcji. Wiad. w „Gońcu” sub. „Maturzystka”. 754 |

Do sprzedania mieszkanie z desek i 16 okien inspektowych. Wiad. Dębno ogród p. Słyszaka Ludwik Marozewski. 764—

Potrzebni są do szpitala dla zakaźnych: umiejący czytać i pisać: 1 posługacz, 2 posługaczki. Bliższe wiadomości w szpitalu ul. Jasna Nr. 15 758—

Sprzedam dom z hipoteką ul. Warszawska 122 Wiad. Zawodzie ul. Henryka 5. 763—

Przyjmę na stanję ucznia lub uczennicę Wiadomość w „Gońcu”.

W drodze z Kawodry Górnej zgubiono weksel z wystaw. Arnolda Fiszera Łódź z ostat. tyrem na zlecenie Jana Baumerta. Łaskawy znalazca raczy służyć w Adm. „Gońca” 766—

Do sprzedania domek piętrowy z ogródkiem, para łózek orzechowych z materacami otemana dywanowa, 2 fotele do biurka, umywalka z garniturem i para królików z młodymi bobry. Wiad. ul. Ciemna 33 w sklepie. 768—

Owoce do sprzedania na pudy po cenach niskich Szkolna 15 Barylski. 728—

Hurtowy i Detaliczny skład Patefonów i gramofonów wielki wybór płyt. Specjalne aparaty dla restauracji. Reperacje dokładnie tanio ul. P. Marji Nr. 19. pod. Teatrem Paryskim 761—

Stanoja dla ucniów z elektrycznością pokój umebłowany ul. Panny Marji Nr. 42 m. 3 762—

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego